

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger Finnmarkssykehuset HF 2022

1. Innledning

Åpenhetsloven av 2021 (Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold) , innebærer at foretakene i Helse Nord må gjøre fortløpende vurderinger av om foretaket drives på en måte som ivaretar grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, jf. åpenhetsloven §§ 2 og 3.

Spesialisthelsetjenesten skal være åpne om prioriteringer og hvordan ressursene utnyttes og vi skal sørge for at alle som jobber hos oss eller hos våre leverandører ivaretas og sikres anstendige arbeidsforhold.

En aktsomhetsvurdering er en arbeidsmetode for å kartlegge og gjøre greie for faktiske og mulige negative konsekvenser virksomheten har for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Finnmarkssykehuset HF er pliktig til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven § 4. Aktsomhetsvurderinger utføres i henhold til OECDs systematikk for aktsomhetsvurderinger (Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv, 2019). Resultatene fra aktsomhetsvurderingene offentliggjøres gjennom en årlig redegjørelse, jf. § 5.

2. Sykehusinnkjøp HF

Sykehusinnkjøp HF ivaretar nasjonale, regionale og lokale anskaffelser med verdi over 100.000kr i regi av helseforetakene. Sykehusinnkjøp HF har strategisk og operativt ansvar for innkjøp i spesialisthelsetjenesten. Sykehusinnkjøp HF arbeider i henhold til *Policy for samfunnsansvar* som gir overordnede føringer for deres arbeid med samfunnsansvaret. Policyen stadfester at Sykehusinnkjøp HF har et særlig ansvar for å bidra til at de negative påvirkningene knyttet til innkjøp blir minimale. Sykehusinnkjøp gjør aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som utføres av dem og behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for disse anskaffelsene. Anskaffelser fra Sykehusinnkjøp HF utgjør den største andelen av anskaffelser i Finnmarkssykehuset HF.

Relevante dokumenter fra Sykehusinnkjøp HF:
Policy for samfunnsansvar
Etske retningslinjer
Aktsomhetsvurderinger i Sykehusinnkjøp HF

3. Sykehusbygg HF

Sykehusbygg HF ivaretar alle større byggeprosjekter for Finnmarkssykehuset HF og er underlagt de samme kravene i Åpenhetsloven. Sykehusbygg HF ivaretar dermed kravene som stilles i denne lov, på vegne av Finnmarkssykehuset HF, innenfor det feltet de har ansvar for.

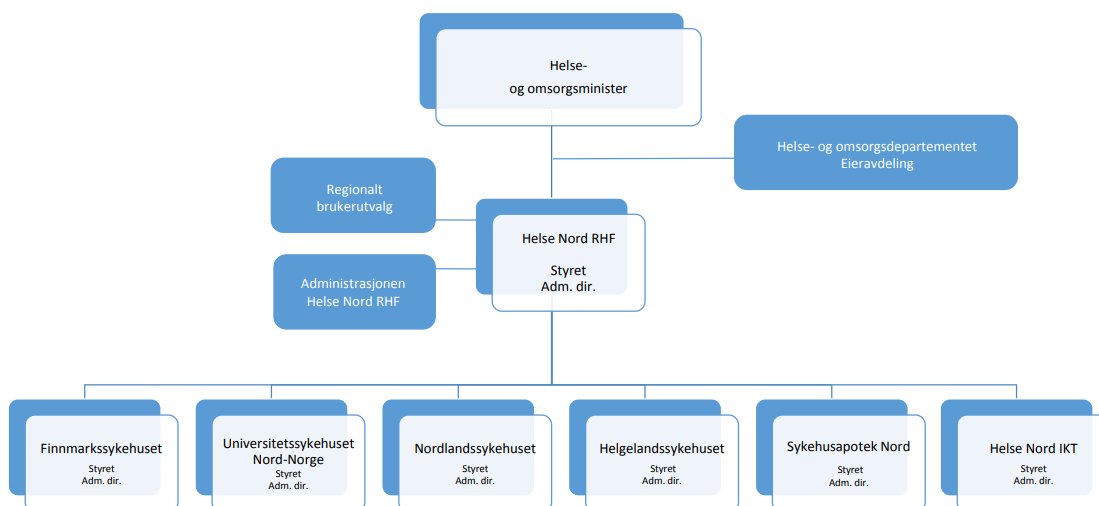
Sykehusbygg HF gjør aktsomhetsvurderinger for anskaffelser som utføres av dem og behandler forespørsler om informasjon om aktsomhetsvurderinger for disse anskaffelsene. Retningslinjer og implementering av Åpenhetsloven ble behandlet i Sykehusbygg HF i mai 2023.

Oppfølging av åpenhetsloven

Under *Oppfølging av åpenhetsloven* vil det foreligge en generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av foretakets arbeid med kravene som stilles av åpenhetsloven.

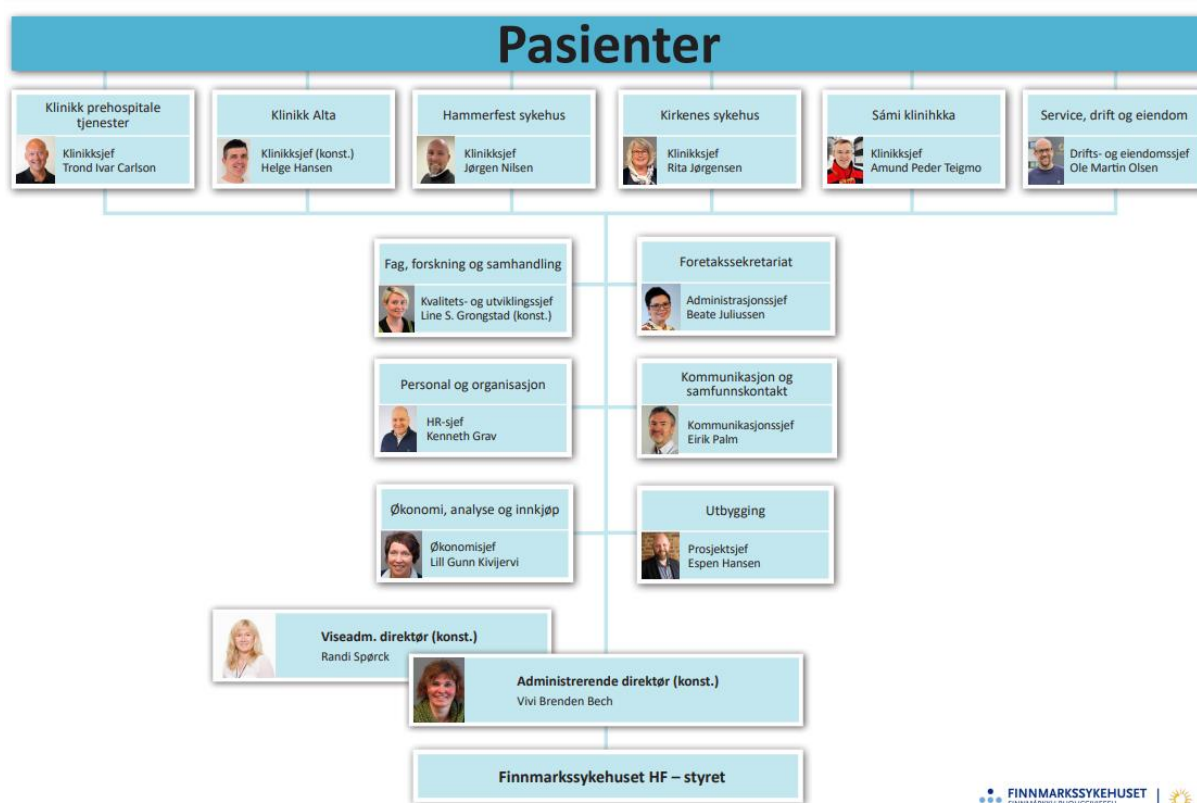
3.1 Organisering

Foretaksgruppen Helse Nord består av det regionale helseforetaket Helse Nord RHF og seks helseforetak (HF). Til sammen jobber det totalt over 19 000 ansatte i foretaksgruppen.

Organisasjonskart foretaksgruppen Helse Nord

Finnmarkssykehuset HF ledes av et styre og har en administrasjon som er lokalisert i Hammerfest. Finnmarkssykehuset HF hadde i 2022 litt over 1800 årsverk fordelt på litt over 2400 ansatte.

Organisasjonskart Finnmarkssykehuset HF.

3.2 Driftsområder til Finnmarkssykehuset HF

Finnmarkssykehuset HF skal sørge for spesialisthelsetjenester til innbyggerne i Finnmark og eies av Helse Nord RHF.

Finnmarkssykehuset HF tilbyr spesialisthelsetjenester ved våre sykehus i Hammerfest og Kirkenes, i tillegg til klinikk Alta, Sámi klinihkka og DPS Tana.

Noen oppgaver, som for eksempel innkjøp, pasientreiser og luftambulansetjenester koordineres av felleseide nasjonale selskaper som de fire helseregionene eier sammen.

3.3 Retningslinjer og forankring av åpenhetsloven

Ansvar for oppfølging og etterlevelse av kravene i åpenhetsloven er plassert hos Økonomiavdelingen i Finnmarkssykehuset HF. Styret har det øverste ansvaret for at Finnmarkssykehuset HF har implementert og operasjonalisert åpenhetsloven. Dette innebærer et ansvar for at arbeidet med aktsomhetsvurderinger er tydelig plassert i organisasjonen, at det er etablert en prosedyre for å behandle forespørslers om informasjon om aktsomhetsvurderingene og at den årlige redegjørelsen for aktsomhetsvurderingene publiseres på Finnmarkssykehuset HF sine nettsider.

Arbeidet med åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger er forankret i *Spesialisthelsetjenestens rammeverk for samfunnsansvar* og *Regional retningslinje for oppfyllelse av plikter etter åpenhetsloven i Helse Nord*. Retningslinjen beskriver hvilke krav som stilles i de ulike stegene i aktsomhetsvurderingene og hvordan resultater skal publiseres og fremstilles i årlig redegjørelse.

Ansvarsfordeling i Finnmarkssykehuset HF kan oppsummeres slik:

1. Plikt til å utføre aktsomhetsvurderinger:	Ansvarlig:
Forankre ansvarlighet i foretakets retningslinjer	Styret i Finnmarkssykehuset HF
Utføre og vurdere aktsomhetsvurderinger	Økonomiavdelingen
Iverksette tiltak for å forebygge negative konsekvenser	Økonomiavdelingen

2. Plikt til å redegjøre for aktsomhetsvurderinger:	Ansvarlig:
Gi generell beskrivelse av virksomhetens organisering, driftsområde, retningslinjer og rutiner for oppfølging av åpenhetsloven	Økonomiavdelingen
Opplyse om faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser som foretaket har avdekket gjennom sine aktsomhetsvurderinger	Økonomiavdelingen
Opplyse om tiltak som virksomheten har iverksatt eller planlegger å iverksette for å stanse faktiske negative konsekvenser, og resultatet eller forventede resultater av disse tiltakene	Økonomiavdelingen

3. Plikt i henhold til informasjonskravet:	Ansvarlig:
Gi enhver ved skriftlig forespørsel informasjon om hvordan Helse Nord RHF arbeider i henhold til åpenhetsloven	Kommunikasjonsavdelingen og Økonomiavdelingen
Publisere årlig redegjørelse offentlig på foretaks nettsider innen 30. juni hvert år	Kommunikasjonsavdelingen

4. Risikokartlegging og tiltak

Under *Risikokartlegging og tiltak* vil det foreligge en gjennomgang av risikokartlegging og foretakets hovedfunn, herav hvilke risikoområder som eventuelt er identifisert i foretakets anskaffelsesportefølje. Videre foreligger det en beskrivelse av tiltak som følge av kartleggingen.

4.1 Risikokartlegging av leverandørkjede

Aktsomhetsvurderingene er gjort basert på en risikovurdering av Finnmarkssykehuset HF. Risikovurderingen er gjort ved en gjennomgang av anskaffelsene foretaket har gjennomført i 2022 og en gjennomgang av leverandørporteføljen. Risikovurdering baserer seg på Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022). I tillegg er det gjort en gjennomgang av virksomheten ved bruk av OECD sitt ansvarlighetskompass.

Finnmarkssykehuset HF legger til grunn at kravene i Åpenhetsloven ivaretas av Sykehusbygg HF og Sykehusinnkjøp HF, for de anskaffelsene som de utfører på Finnmarkssykehuset HF sine vegne.

Virksomheter som omfattes av åpenhetsloven er større virksomheter som er hjemmehørende i Norge, og som tilbyr varer og tjenester i eller utenfor Norge. Loven gjelder også for større utenlandske virksomheter som tilbyr varer og tjenester i Norge, og som er skattepliktige til Norge etter norsk intern lovgivning.

På bakgrunn av dette er alle anskaffelser som er utført i regi av Sykehusinnkjøp HF, Sykehusbygg HF og større virksomheter vurdert som ivaretatt ift denne lov. Fokuset fra Finnmarkssykehuset HF har derfor vært resterende kjøp. Foretaket hadde i 2022 over 55.000 innkjøp til en total kostnad på 1670 millioner kroner. Gjennom analyse av våre innkjøp kan foretaket dokumentere god oversikt og kontroll på våre kjøp.

Følgende kriterier ligger til grunn for prioritering:

- Leverandør
- Kunnskap om risiko (Land/bransje/produkt)
- Volum/omfang
- Rammeavtale versus engangskjøp
- Kritisk viktig produkt/tjeneste
- Produksjonsprosess
- Ressurser og kompetanse
- Bransjer/sektorer vi ikke har kunnskap om

4.2 Hovedfunn som følge av risikokartlegging

Følgende områder er identifisert som potensielle risikoområder i foretaket sin anskaffelsesportefølje. Risikoområdene er identifisert ved bruk av Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022):

Bransjeområde:	Risiko:
Bygg- og anleggsmaterialer (stein, trevirke og metall)	Moderat/høy risiko
Elektronikk og IKT	Moderat risiko
Mat og drikke (frukt, grønnsaker, kaffe/te/kakao)	Høy risiko
Medisinsk forbruksmateriell/utstyr	Høy risiko
Kontorrekvisita	Moderat risiko
Møbler	Lav/moderat risiko
Tekstiler, arbeidsklær og fottøy	Moderat/høy risiko
Kjøp av biler og andre kjøretøy	Moderat risiko

Anskaffelsene av Bygg- og anleggsmaterialer gjøres i hovedsak av Sykehusbygg HF, samt noe anskaffelse lokalt. De lokale kjøpene gjøres i hovedsak av store norske selskaper som også er omfattet av åpenhetsloven. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Elektronikk og IKT utføres i hovedsak av HN IKT eller på rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Mat og drikke gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men dette omhandler enten store norske selskaper eller små lokale produksjonsbedrifter. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Medisinsk forbruksmateriell/utstyr gjøres i hovedsak iht rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF, eller hos store norske eller utenlandske selskaper. Både store norske og store utenlandske selskaper som selger varer i Norge, er omfattet av åpenhetsloven. Det er derimot også noen kjøp hos mindre selskaper som ikke er omfattet av denne loven. Her vil Finnmarkssykehuset iverksette tiltak.

Anskaffelsene av Kontorrekvisita gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Møbler gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og i hovedsak hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Tekstiler, arbeidsklær og fottøy gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Anskaffelsene av Biler og andre kjøretøy gjøres i henhold til rammeavtaler inngått av Sykehusinnkjøp HF og hos norske leverandører. Det gjøres noen mindre kjøp også lokalt, men også disse kjøpene omhandler varer som produseres av de store rammeavtaleprodusentene eller andre store norske leverandører. På bakgrunn av dette konkluderer foretaket med at det ikke er behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

En betydelig andel av anskaffelsene som gjøres av Helse Nord RHF består av innleie av helsepersonell og kjøp av helsetjenester som leveres av norske tjenesteleverandører. Selv om denne kategorien ikke er angitt i Direktoratet for forvaltning og økonomistyrings høyrisikoliste (DFØS, 2022) har Helse Nord RHF valgt å fokusere også på dette området grunnet omfanget. Finnmarkssykehuset HF benytter her rammeavtaler som er inngått av Sykehusinnkjøp HF og kjøp av tjenester hos andre helseforetak. Det er også noen kjøp hos private tilbydere som har avtale med Helse Nord RHF. Det er ikke gjort funn som gir behov for ytterligere tiltak knyttet til disse innkjøpene.

Finnmarkssykehuset HF benytter konkurransedokumenter som er utarbeidet i samarbeid med Sykehusinnkjøp HF for våre kjøp med verdi over 100.000kr. For kjøp under 100.000kr benyttes ikke det samme malverket, og blant annet vedlegget «Etske krav til leverandør» er ikke vedlagt.

4.3 Tiltak for å stanse, redusere og forebygge

Det er ikke identifisert faktiske negative konsekvenser og vesentlig risiko for negative konsekvenser gjennom våre aktsomhetsvurderinger. Derimot har vi identifisert forbedringsområder når det gjelder sporadiske kjøp hos leverandører som foretaket ikke har rammeavtaler med. En gjennomgang av rutine og malverk på slike kjøp vil kunne redusere risiko ytterligere. Spesielt gjelder dette å legge ved «Etske krav til leverandøren». Dette dokumentet skal revideres og spesifiseres for ytterligere å

sikre bredden i samfunnsansvaret og at våre leverandører ikke bidrar til negative konsekvenser for menneskerettigheter, samfunn og miljø.

Finnmarkssykehuset HF har et overordnet ønske og mål, om å i størst mulig grad benytte avtaler som er inngått av Sykehusinnkjøp HF eller Sykehusbygg HF. Dette målet vil både sikre gode, samordnede innkjøp, men også ivaretagelse av hele ansvaret innenfor åpenhetsloven.

Ved videre kartlegging av Finnmarkssykehuset HF er det også avdekket et behov for å samle og gjøre tilgjengelig dokumenter knyttet til arbeid med samfunnsansvarsområdet. Dette gjelder styringsdokumenter, maler, avtaler og rapporter på samfunnsansvarsområdet for ansatte og eksterne. Både på intern og eksterne sider.

For å redusere risiko er følgende tiltak igangsatt i Finnmarkssykehuset HF:

Tiltak:	Ansvarlig:	Frist:
Revidere vedlegg «Ethiske krav til leverandør» og benytte dette ved alle anskaffelser	Innkjøpsavdelingen	31. desember 2023
Samle og strukturere informasjon om Finnmarkssykehuset HF sitt arbeid med samfunnsansvar på våre nettsider	Kommunikasjonsavdelingen	30. juni 2023

5. Referanser og tilknyttede dokumenter

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven, LOV-2021-06-18-99)

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring. (2022, 12. desember). Høyriskolisten.

https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyriskolisten#anchorTOC_Hvordan_bruke_h%C3%B8yriskolisten_2

Kontaktpunktet for ansvarlig næringsliv. (2019). OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv – En innføring.

https://files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/blogs.dir/263/files/2019/09/201904_OECD_DD_veileder_nettil.pdf

Hammerfest, 22. juni 2023

Signert elektronisk

Lena Nymo Helli
Styreleder

Gudrun B. Rollefsen
Nestleder

Andreas Moan
Styremedlem

Gunn Heatta
Styremedlem

Johnny-Leo Jernsletten
Styremedlem

Sveinung Eikeland
Styremedlem

Evy Fjellstad
Styremedlem

Frank P. Stokvold
Styremedlem

Odd Torbjørnsen
Styremedlem

Thoralf Enge
Styremedlem

Vivi Brenden Bech
Konstituert
administrerende direktør